

med Lethed vare gaaede ind paa at støtte Regjeringen i Afgjørelsen af de Sager, som maatte afgjøres, og derimod havde anvendt vor Indskydelse med Alvor paa de Sager, som vare af mindre politisk og indgribende Natur. Dengang var det netop min Overbevisning, hvilket er noksom bekendt her, at vi ikke skulde haste fremad og ikke paa trængte Regjeringen nogen Nødvendighed af, saaledes at træde frem med Fællesforsatningen; men mine Modstandere bragte Sagen over paa et nyt Standpunkt. De modsatte sig, saa at sige, enhver foreløbig Forholdsregel, der af Ministeriet begjæredes som indledende Middel til at nærme sig Fællesforsatningen, de nægtede enhver saadan Forholdsregel for at fremtvinge Fællesforsatningen. Naar de nu bagefter komme og sige: nu ville vi derimod vente, og nu ville vi bruge vor Rigsdagsindskydelse til alle Rigsdagsafgjørelser, indtil vi kunne faae Fællesforsatningen, saa have de undergravet denne Mulighed. Nu har Sagen stillet sig anderledes; nu maae vi komme til at see Fællesforsatningen liggende for os, saaledes som den engang vil udkomme, for at komme hurtigt til Fællesforsatningen paa en lovlig Wei, det vil sige, saaledes som den først kommer til at træde i Virksomhed ved vor Beslutning.

Monrad: Ja, hele den af den ærede Rigsdagsmand anstillede historiske Betragtning om de politiske Partiers tidligere Stilling skal jeg ikke gaae ind paa. Det skal jeg aldeles lade staae hen; thi det vilde virkelig føre os altfor vidt nu at gaae ind paa hele denne vidtløftige Discussion om, hvem der har havt Ret eller Uret. Derimod skal jeg udhæve, at den ærede Rigsdagsmand ikke som Minister kunde give nogen Fællesforsatning; uden at Rigsdagen havde givet sit Samtykke til de deraf flydende nødvendige Forandringer i Grundloven, med mindre han complet vilde omgaae og eludere Grundloven. Ethvert Forsøg paa noget Saadant, tror jeg, at Forsamlingen her, selv om Forsøget kom fra den kæreste Haand, vilde vide at imødegaae med alle de lovlige Waaben, der stod til dens Raadighed.

Ordføreren: Jeg kan dertil kun svare,

at saa vil jeg raade Forsamlingen til under saadanne Omstændigheder ikke at give mine Forslag Bisfal; thi saa er den fuldkomment sikkert.

Mosenørn: Det forekommer mig, at den ærede Ordfører aldeles ikke skjelner mellem Forslag og Love. Saavel i de Debatter, som Ordføreren reiste med Hensyn til den tidligere Tid, som med Hensyn til de fremtidige Beslutninger, drog han aldeles ikke denne nødvendige Adskillelse. Hvad der tidligere blev begjært, det var et Forslag til Fællesforsatningen. Enhver vidste, at det vilde tage lang Tid, førend den blev endelig vedtaget, og det, vi nu have stemt over, det er dog ikke Andet end et Forslag. Selv om det andet Alternativ vedtages, vil det i en længere Tidsrække ikke blive Andet end et Forslag; thi intet Menneffer her tænker ved at give det sin Stemme, paa at berøve den fremtidige Rigsdag, der forestaaer, sin Afgang til at sige Nei dertil. Det har aldeles ingen Betydning, førend det er vedtaget 3 Gange. Naar den ærede Rigsdagsmand strax vil sætte det i Værk og give en Fællesforsatning for hele Monarchiet (Tscherning: Nej, det tænker jeg ikke paa; jeg vilde blot anticipere det.) — ja, den ærede Rigsdagsmand har sagt, at, naar det stod til ham, saa vilde han imorgen udfæste en Fællesforsatning, saasnart det her er vedtaget som et Forslag, at man i sin Tid vil overlade det til Kronen. Saadanne Uttringer maae jo i den allerhøieste Grad afholde Folk her fra at give deres Stemme til fremtidige Grundlovsforandringer, naar man nærede den Tanke, at, fordi man yttrede Tilbøielighed til at gaae ind derpaa, fordi man for nærværende Rigsdag giver sit Samtykke dertil, at de saa strax skulde træde i Kraft, at saa den ærede Rigsdagsmand strax skulde have Lov til af Kronen at begjære Samtykke til en Fællesforsatning for hele Monarchiet. Det er jo ligesom Høiforræderi, som den ærede Rigsdagsmand vil gjøre sig skyldig i. (Bevægelse i Salen). Det er ligesom Høiforræderi, som den ærede Rigsdagsmand vil gjøre sig skyldig i; thi der kan ikke tænkes nogen Fællesforsatning for hele Monarchiet, uden at den enten kommer i Strid med Grundloven, eller ogsaa maa den